

Bodhicittavivarana

Nāgārjuna

EXPOSICIÓ SOBRE EL PENSAMENT DE LA IL·LUMINACIÓ de Nāgārjuna

Pròleg

S'ha declarat: “Degut a la igualtat o a la diferència dels fenòmens la pròpia ment de cadascú, buida de totes les entitats, exempta dels agregats, els elements, les esferes dels sentits i, el subjecte i l'objecte, és originalment no nascuda; en essència buida”.

Així com els Budes, els nostres Senyors i els grans Bodhisattves han produït el pensament de la Gran Il·luminació, igualment jo, des d'ara fins que resideixi al cor de la Il·luminació, realitzaré el pensament de la Gran Il·luminació amb l'objectiu de salvar els éssers vius que estan perduts; alliberar aquells que estan lligats, consolar aquells que estan desconsolats i conduir al nirvana a aquells que no l'han assolit.

Quan un Bodhisattva, havent practicat una conducta mitjançant els mantres, ha produït el Pensament de la Il·luminació que posseeix la naturalesa de l'aspiració en el seu aspecte relatiu, ha de produir l'absolut Pensament de la Il·luminació a partir de la realització de la meditació. Per tant, jo revelaré la seva naturalesa.

1.

Inclinant-me envers els gloriosos Éssers Indestructibles que personifiquen el Pensament de la Il·luminació, exposaré la realització del Pensament de la Il·luminació que exhaureix les tres formes d'existència de la roda de l'existència.

2.

Els Budes mantenen que el Pensament de la Il·luminació no es fonamenta en nocions conscients del si mateix, dels agregats, i tots els altres sinó que es caracteritza per ser exempt de qualsevol d'aquestes nocions.

3.

Aquells, el pensament dels quals es mou únicament per compassió han de desenvolupar el Pensament de la Il·luminació amb un especial esforç. El Pensament de la Il·luminació es realitza de forma constant pels Budes compassius.

4.

Quan el si mateix imaginat pels tithirkes és analitzat lògicament no assoleix cap posició dintre dels cinc agregats.

5.

Si fos idèntic als agregats no seria permanent però el si mateix no posseeix aquesta naturalesa. A més, no és possible un recipient que contingui la coexistència entre les entitats permanents i no permanents.

6.

Quan no existeix l'entitat anomenada si mateix, com pot ésser permanent l'entitat anomenada creador ? Únicament si existís un subjecte hom podria iniciar la investigació dels seus atributs en el món.

7.

Com que un creador permanent no pot crear entitats, sia gradualment sia totes alhora, no existeixen entitats permanents ja siguin externes o internes.

8.

Perquè un creador eficient seria dependent ? Produiria totes les entitats alhora. Un creador que depèn d'una altra entitat no és ni etern ni eficaç.

9.

Si fos una entitat no seria permanent ja que les entitats són perpètuament instantànies. No negues que les entitats no permanents tinguin un creador.

10.

El món empíric, lliure del si mateix i de tots els altres, és conquerit pels deixebles amb la comprensió dels agregats, els elements, les esferes dels sentits, i el subjecte i l'objecte.

11.

Així, els benèvols Budes han parlat als seus deixebles dels cinc agregats: la forma, les sensacions, la percepció, les composicions i la consciència.

12.

Però el Buda, el millor d'entre els qui caminen amb dues cames, sempre ha ensenyat als seus deixebles aquesta doctrina sobre els agregats:

13.

La forma és com una massa d'escuma, les sensacions són com les bombolles, la percepció és com un miratge, les composicions són com la planta i la consciència és com una il·lusió.

14.

S'afirma l'agregat de la forma a partir dels quatre grans elements com la seva naturalesa. La resta d'agregats s'han establert inseparablement com a immaterials.

15.

D'entre aquests la vista, la forma, i la resta s'han classificat com els divuit elements. També, en qualitat d'objecte i subjecte, aquests són coneguts com les dotze esferes dels sentits.

16.

La forma no és l'àtom, ni és l'òrgan de la sensació. No és absolutament el sentit actiu de la consciència. Així un instigador i un creador no estan concordats per produir la forma.

17.

La forma àtom no produeix el sentit de la consciència perquè succeeix més enllà dels sentits. Si es suposés que les formes empíriques són creades per una unió d'àtoms aquesta acumulació seria inacceptable.

18.

Si analitzes mitjançant la divisió espacial es veu també que l'àtom posseeix parts. Allò que és analitzat a partir de les seves parts com pot ésser lògicament un àtom ?

19.

En relació a un objecte particular extern la divergència de judicis pot prevaler. Precisament aquesta forma que és agradable a una persona pot aparèixer de forma diferent a d'altres.

20.

Considerant el mateix cos femení, un asceta, un amant i un gos salvatge elaboren tres nocions diferents: "Un cos corrupte !", "Una estimada!" i "Una mossegada de bon gust!".

21.

Les entitats son eficaces degut a existir com a objectes. No es tracta com una ofensa mentre es dorm, és a dir una emissió nocturna? Quan hom es desperta del somni el resultat net és el mateix?

22.

A partir de l'aparença de la consciència sota la forma d'objecte i subjecte hom ha de comprendre que no existeix un objecte extern apart de la consciència.

23.

En cap cas existeix una cosa externa amb la forma d'una entitat. Aquesta particular aparença de la consciència sorgeix sota l'aspecte de la forma.

24.

L'enganyat veu il·lusions, miratges, ciutats de gandharves i d'altres. La forma es manifesta de la mateixa manera.

25.

L'objectiu de les ensenyances dels Budes sobre els agregats, els elements i d'altres és únicament dissipar la creença en el si mateix. Mitjançant l'establiment d'ells mateixos en la consciència pura els molt beneïts Bodhisattves també l'abandonen.

26.

D'acord amb el Vijñānavāda aquest múltiple món s'estableix en l'existència únicament mitjançant la consciència. Allò que podria ésser la naturalesa d'aquesta consciència ho analitzarem tot seguit.

27.

L'ensenyança del Silenciós que "El món sencer és únicament ment" està destinada a eliminar els temors dels ignorants. No és una ensenyança sobre la realitat.

28.

Les tres naturaleses – la imaginada, la dependent i l'absoluta – posseeixen una única naturalesa pròpia: la vacuïtat. Són imaginacions de la ment.

29.

Als Bodhisattves que frueixen en el Mahāyāna els Budes mostren ràpidament la diferència i la igualtat de tots els fenòmens i l'ensenyança que la ment és originalment no nascuda.

30.

Els Yogacarins fan prevaler la ment en ells mateixos. Defensen que la ment purificada mitjançant una transformació en la posició esdevé l'objecte del seu específic coneixement propi.

31.

Però la ment que ha passat no existeix mentre que la ment que existirà en el futur no es troba enlloc. Com pot la ment present traslladar-se d'un lloc a un altre?

32.

El recipient-consciència no sorgeix d'aquesta forma. Tot i sorgir no ho fa d'aquesta forma. L'essència de la consciència és la manca de substància: no posseeix una altra base que la insubstancialitat.

33.

Quan un imant es col·locat a prop el ferro es gira ràpidament envers ell; malgrat no posseir ment apareix com si en posseís. Justament de la mateixa manera,

34.

el recipient-consciència apareix com a real malgrat que no ho sigui. Quan es mou i va d'un lloc a un altre sembla conservar les tres existències.

35.

Així com l'oceà i els arbres es mouen encara que no posseeixen ment el recipient-consciència és actiu únicament en dependència amb un cos.

36.

Considerant que sense un cos no existeix consciència també has de demostrar quina forma de coneixement específic de sí mateixa aquesta consciència posseeix !

37.

Quan un diu que existeix un coneixement específic de sí mateix un diu que existeix una entitat. Però un també diu que no és possible dir: Això és allò!"

38.

Per convèncer a ells mateixos com a d'altres, aquells que són intel·ligents haurien sempre de procedir sense error.

39.

Allò cognoscible és conegut per hom que coneix. Sense allò cognoscible no és possible conèixer. Així, perquè no acceptar que el subjecte i l'objecte no existeixen ?

40.

La ment és únicament un nom. No és res més a part del seu nom. La consciència ha d'ésser considerada també com un nom. El nom tampoc no posseeix naturalesa pròpia.

41.

Els Vencedors mai no han descobert l'existència de la ment ja sia internament, externament o d'entre les dues formes. Per tant, la ment posseeix una naturalesa il·lusòria.

42.

La ment no s'estableix amb formes com diferents colors i aspectes, com a subjecte i objecte o com a home, dona i neutre.

43.

En síntesi, els Budes no veuen allò que no pot ésser vist. Com podrien ells veure allò que està buit de naturalesa pròpia a partir de la seva naturalesa pròpia?

44.

Una cosa és una construcció. La vacuïtat és l'absència de construccions. Allà on les construccions han aparegut, com pot existir-hi la vacuïtat?

45.

Els Perfectes no consideren la ment sota la forma d'allò cognoscible i d'aquell qui coneix. Allò on allò cognoscible i aquell qui coneix prevalen no existeix la Il·luminació.

46.

L'espai, el Pensament de la Il·luminació i la Il·luminació no posseeixen característiques; sense generació. Ells no tenen estructura; ells estan més enllà del camí de les paraules. La seva característica és la no dualitat.

47.

Els magnànims Budes que resideixen al Cor de la Il·luminació i tots els compassius Bodhisattves sempre coneixen la vacuïtat de la mateixa manera que l'espai.

48.

Per tant, els Bodhisattves realitzen eternament la vacuïtat que és la base de tots els fenòmens; reposada, il·lusòria, sense base; el destructor de l'existència.

49.

La vacuïtat expressa el no originar, el buit, la buidor del si mateix. Aquells qui la practiquen no haurien de practicar allò que és cultivat pels inferiors.

50.

Les nocions sobre allò positiu i allò negatiu tenen la característica de la disgregació. Els Budes han parlat d'ells en termes de vacuïtat però els altres no accepten la vacuïtat.

51.

La llar d'una ment que no posseeix recolzament té la característica de l'espai buit. Aquests Bodhisattves afirmen que la realització de la vacuïtat és la realització de l'espai.

52.

Tots els dogmàtics han estat espantats pel rugit del lleó de la vacuïtat. Sigui on sigui que ells puguin residir, la vacuïtat els assetja !

53.

Qualsevol que considera la consciència com quelcom instantani no pot acceptar-ho com a permanent. Si la ment és no permanent com pot això contradir la vacuïtat?

54.

En síntesi: Quan els Budes accepten que la ment és no permanent, perquè no haurien d'acceptar la ment com a buida?

55.

La ment no posseeix naturalesa pròpia des del mateix inici. Si les coses poguessin ser demostrades mitjançant la seva naturalesa pròpia nosaltres no les qualificaríem com a existents sense substància.

56.

Aquesta situació resulta de l'abandonament que la ment tingui fonament substancial. No és la naturalesa pròpia de les coses que transcendeix la seva pròpia naturalesa !

57.

Així com la naturalesa del sucre és molt dolça i la la del foc és molt calenta nosaltres afirmem que la vacuïtat és la naturalesa de totes les coses.

58.

Quan hom afirma que la vacuïtat és la naturalesa de tots els fenòmens hom no afirma, en cap cas, que alguna cosa és destruïda o que alguna cosa és eterna.

59.

L'activitat del sorgir en dependència amb els seu dotze raigs s'inicia amb la ignorància i finalitza amb la decadència, nosaltres afirmem que és com un somni i una il·lusió.

60.

Aquesta roda amb els dotze raigs roda al llarg del camí de la vida. A part d'això, cap ésser que participi del fruit dels seus actes no pot ésser trobat.

61.

En dependència d'un mirall la característica d'una cara apareix: no s'ha mogut dintre d'ell però tampoc no existeix sense ell.

62.

Així, el savi ha d'estar sempre convençut que els agregats apareixen en una nova existència degut a la recomposició però no emigren com a idèntic ni com a diferents.

63.

Resumint: Les coses buides són nascudes de les coses buides. El Vencedor ha mostrat que l'actor i l'acció, la conseqüència i aquell que gaudeix són únicament convencions.

64.

Així com la totalitat de les seves causes i condicions creen el so d'un tambor o un brot, nosaltres afirmem que el sorgir en dependència extern és com un somni i una il·lusió.

65.

En cap cas no és contradictori que els fenòmens són nascuts de causes. Atès que una causa és buida de causa nosaltres els entenem com a no originats.

66.

Que aquests fenòmens no s'originen indica que estan buits. En síntesi, 'tots els fenòmens' indica els cinc agregats.

67.

Quan s'accepta la veritat tal com ha estat explicada, la convenció no es trenca. La veritat no és un objecte separat del convencionalisme.

68.

La convenció és explicada com a vacuïtat; la convenció és únicament vacuïtat. Malgrat tot, aquests dos no succeeixen l'un sense l'altre, així com allò creat i allò no permanent coincideixen invariablement.

69.

La convenció és nascuda del karma degut a les diferents impureses i el karma és creat per la ment. La ment s'acumula per les tendències. La felicitat consisteix en estar lliure de les tendències.

70.

Una ment feliç és tranquil·la. Una ment tranquil·la no està confusa. Estar no confús és comprendre la veritat. Mitjançant la comprensió de la veritat un obté l'alliberament.

71.

Això també s'ha definit com a realitat, límit real, allò que no posseeix característiques, sentit últim, el més gran Pensament de la Il·luminació i vacuïtat.

72.

Aquells que no coneixen la vacuïtat no poden entrar en l'alliberament. Igualment els éssers enganyats vaguen entre els sis destins, tancats dintre l'existència.

73.

Quan els ascetes han realitzat la vacuïtat d'aquesta manera les seves ments esdevenen sense dubte i consagrades a la felicitat dels altres, com ells pensen:

74.

“Jo hauria d'estar agraït a aquells éssers que en el passat concediren beneficis sobre mi sent els meus familiars o amics.”

75.

“Així com jo he portat sofriment als éssers que viuen en la presó de l'existència, que estan esgotats pel foc de les tendències, és apropiat que jo, ara, els abasteixi de felicitat.”

76.

La dolça i amarga fruita que els éssers en el món obtenen en la forma d'un bon o dolent renaixement és el resultat, en tot cas, del fet que perjudiquin o beneficiïn als éssers vius.

77 / 78

Si els Budes assoleixen l'insuperable estat a partir de donar recolzament als éssers vius, perquè és estrany si de la mateixa manera, aquells no guiats pel mínim assumpte envers els altres no rebin cap dels plaers dels deus i homes que ajuden als guardians del món, Brahma, Indra i Rudra?

79.

Les diferents formes de sofriment que els éssers experimenten en els regnes infernals, com bèsties i com fantasmes, resulten de causar dolor als éssers.

80.

L'inevitable i incessant sofriment de la fam, la set, la mútua matança i les tortures resulten de causar dolor.

81.

Sàpigues que els éssers estan lligats a dos formes de maduració: la dels Budes i Bodhisattves i la dels bons i dolents renaixements.

82.

Ajuda els éssers vius amb la teva completa naturalesa i protegeix-los com al teu pròpi cos. La indiferència envers els éssers ha d'ésser evitada com el verí.

83.

Encara que els Sravakes obtenen una menor il·luminació gràcies a la indiferència, el Despertar dels Budes perfectes s'assoleix mitjançant el no abandonament dels éssers vius.

84.

Com poden, aquells que consideren que el fruit madura dels actes beneficiosos i perjudicials, persistir en el seu egoisme en un moment particular?

85.

Els fills del Buda són actius en la realització de la Il·luminació, els quals posseeixen la compassió constant com el seu principi que progressa de la llavor del Pensament de la Il·luminació i te el benefici dels altres com el seu únic fruit.

86.

Aquells qui estan enfortits mitjançant la realització de la meditació descobreixen el sofriment del altres que estan atemorits. Amb l'objectiu d'ajudar als altres ells abandonen qualsevol dels plaers de la meditació, ingressen també a l'infern d'Avici.

87.

Ells són meravellosos; ells són admirables; ells són els més extraordinàriament excel·lents! Res és més prodigiós que aquells qui sacrifiquen la seva persona i les seves riqueses!

88.

Aquells qui comprenen la vacuïtat dels fenòmens i creuen també en la llei del karma i els seus resultats són més meravellosos que meravellosos, més sorprenents que sorprenents!

89.

Desitjant la protecció dels éssers vius ells renaixen en el fang de l'existència. No embrutats pels seus actes ells són com un lotus arrelat en el fang.

90.

Mitjançant els fills de Buda com Samantabhadra han consumit la roda de les impureses; mitjançant el foc del coneixement de la vacuïtat les aigües de la compassió encara flueixen dintre d'ells!

91. / 92.

Havent arribat al poder guiador de la compassió ells realitzen el descens del cel dels Tusita, el naixement, els mèrits, la renunciació, les pràctiques ascètiques, la gran Il·luminació, la victòria sobre les hostes de Mara, la volta de la Roda de la doctrina, la súplica de tots els déus i l'entrada al nirvana.

93.

Havent derivat cap a formes com Brahma, Indra, Visnu i Rudra presenten mitjançant les seves naturaleses compassives una obra convenient pels éssers necessitats de guia.

94.

Dos formes de coneixement s'originen des del Mahayana per donar confort i tranquil·litat a aquells que viatgen en el dolor al llarg del camí de la vida – així s'ha explicat. Però això no és el sentit últim.

95.

En tant ells no han estat advertits pels Budes, els Sravakes que estan en un estat corpori de cognició romanen en un síncope, intoxicats pel samadhi.

96.

Una vegada són advertits es consagren ells mateixos als éssers vius en diferents formes. Acumulant provisions de mèrits i coneixement obtenen la Il·luminació dels Budes.

97.

Igualment com la potencialitat d'ambdues acumulacions, les tendències són anomenades la llavor de la Il·luminació. Aquesta llavor, que és l'acumulació de les coses, produeix el brot de la vida.

98.

Les ensenyances dels protectors del món coincideixen amb la varietat dels éssers humans. Els Budes utilitzen una riquesa de d'hàbils recursos, els quals prenen multitud de formes convencionals.

99.

Les ensenyances poden diferir tant de profunditat com d'extensió, com en les dues formes alhora. Encara que sovint poden diferir, estan caracteritzades invariablement per la vacuïtat i la no dualitat.

100.

Siguin el que siguin els dharmes, estadis i perfeccions dels Budes, els Omniscients han declarat que formen part del Pensament de la Il·luminació.

101.

Aquells qui d'aquesta manera beneficien sempre als éssers vius mitjançant el cos, les paraules i la ment, defensen les demandes de la vacuïtat, no les discòrdies de l'aniquilació.

102.

Els magnànims Bodhisattves no resideixen ni en el nirvana ni en la roda de l'existència. Per tant, els Budes han parlat d'això com el nirvana no resident.

103.

L'elixir únic de la compassió funciona com a mèrit però l'elixir de la vacuïtat funciona com el més elevat. Aquells qui veuen d'ell per l'amor cap a ells i cap els altres són fills del Buda.

104.

Venera aquests bodhisattves amb tot el teu ser! Sempre dignes d'honor en els tres móns, guies dels móns, lluiten per representar la descendència dels Budes.

105.

En el Mahāyāna aquest Pensament de la Il·luminació és anomenat com el més elevat. Així, produeix el Pensament de la Il·luminació mitjançant la fortalesa i els esforços equilibrats.

106.

En aquesta existència no hi ha altres mitjans per la realització del benefici propi i el dels altres. Els Budes no han vist, fins ara, altres mitjans que el Pensament de la Il·luminació.

107.

Simplement per la generació del Pensament de la Il·luminació una massa de mèrit és col·leccionada. Si prengués forma seria més gran que omplir l'extensió de l'espai.

108.

Si una persona realitzés el Pensament de la Il·luminació únicament per un instant ni els vencedors podrien calcular la massa del seu mèrit!

109.

La joia més pura és una ment lliure d'impureses. Lladres com les impureses o Mara no poden ni robar-la ni perjudicar-la.

110.

Així com les més altes aspiracions dels Budes i Bodhisattves en la roda de l'existència són incommovibles, aquells qui situen la seva direcció en el Pensament de la Il·luminació han de fer inflexible la seva resolució.

111.

No té importància com de prodigios tot això sembli, has de realitzar els esforços tal com t'he explicat. Un temps després tu mateix comprendràs la direcció de Samantabhadra!

Traducció: Albert Biayna Gea